

Stockholm 2026-02-06

Remissyttrande: Åtgärder för att säkerställa veterinärberedskap under jourtid (Ds 2025:27)

Hästnäringens Nationella Stiftelse (HNS) tackar för möjligheten att lämna ett yttrande och gör det tillsammans med följande organisationer;

Svensk Travsport (ST), Svenska Ridsportförbundet (SvRF), Svenska Hästavelsförbundet (SH), Svenska Islandshästförbundet (SIF), Swedish Warmblood Association (SWB), Svensk Galopp (SG) och Ridskolornas Riksorganisation (RRO)

I yttrandet är gemensamma ställningstaganden, förhållningssätt eller synpunkter samlade under begreppet ”vi”.

Allmänna synpunkter

Vi tycker att det är av största vikt att det finns tillgång till ambulerande veterinär för hästar under alla dygnets timmar i hela landet, det är avgörande för djurskyddet och djurvälfaerden. Vi tycker att det även i framtiden ska finnas ett statligt ansvar för att den beredskapen fungerar överallt och avstyrker därmed förslaget om att statens ansvar ska baseras på marknadsanalyser.

Lagstiftningen anger, med rätta, att ”ett djur som är skadat eller sjukt snarast ska ges nödvändig vård eller avlivas”. På ett fåtal platser i landet finns det tillgång till bra djursjukvård på kliniker men det är långt ifrån alltid det är lämpligt eller ens möjligt att flytta en sjuk eller skadad häst. Tillgången till ambulerande veterinär som kan ge vård är i dessa fall avgörande, oavsett tid på dygnet.

Marknadsanalys

Historien visar att marknaden inte kunnat ta ansvar för att tillse att tillgången till ambulerande veterinärer under jourtid finns i hela landet.

Först när Jordbruksverket har genomfört behovsbedömningen kan konsekvenserna av utredarens förslag fullt bedömas. Vi ser en risk med att en sådan modell skulle bli för trög när behoven ändras över tid. Om privata aktörer inte etablerar sig enligt analysen alternativt upphör med sin verksamhet fortare än staten i så fall kan bygga upp en ny organisation på plats skulle en akut brist uppstå som skulle kunna leda till att hästhållarna bara har avlivning som alternativ i vissa akuta situationer. Avlivning av akut sjuka hästar med relativt lättbehandlade diagnoser är varken etiskt eller ekonomiskt försvarbart. Ett par exempel på sådana vanliga situationer är kolik och akuta kraftiga hältor. Akut sjuka föl eller ston med förlossningskomplikationer är andra exempel där klinisk veterinärvård i tid är helt avgörande för utgången.

Vi tycker heller inte att det är rimligt att luta sig mot en marknadsanalys när den data som finns över var landets hästar hålls inte är komplett. Det finns även en osäkerhet i populationens storlek vilket försvårar ytterligare. I den statliga utredningen *SOU 2025:58*

En stärkt hästnäring – för företagande, jämställdhet, jämlikhet och folkhälsa konstateras att det förekommer betydande brister i den statistik som finns och ett förslag lämnats om att förbättra den grundläggande statistiken i hästnäringen. Precis som hästnäringen kommer framföra i sitt remissyttrande till den utredningen vill vi även här påpeka att det behövs en rad åtgärder för att förbättra de register som idag finns, både den centrala hästdatabasen och anläggningsregistret. Först när det finns tillförlitliga grunddata finns ett korrekt underlag att göra marknadsanalysen på.

Statens ansvar

Vi delar inte utredarens bedömning om att det statliga åtagandet skulle kunna begränsas för häst utan att djurskyddet kan befaras påverkas negativt. Att begränsa det statliga åtagandet baserat på ett antagande om att hästhållare och eventuellt försäkringsbolag skulle ställa krav på närliggande kliniker och hästveterinärer att erbjuda jourberedskap anser vi är en stor risk. Att marknaden "sannolikt" själv skulle ta ett större ansvar att lösa tillgången till beredskap är inte ett tillräckligt skäl att riskera djurskyddet. Hästhållare behöver kunna veta att de kan få hjälp med sina akut sjuka eller skadade djur oavsett tid på dygnet.

Hittills har få privata aktörer har varit villiga att ingå avtal som måste hållas under längre tid. Precis som utredaren konstaterar krävs det minst fem veterinärer för att upprätthålla jourberedskap vilket skulle kunna medföra en risk för att bara större aktörer kan säkerställa sitt deltagande.

Vidare skrivs i utredningen att "Jordbruksverket menar att det framstår som att privata aktörer är mer angelägna att delta i den veterinära beredskapen om det är enkelt och inte kräver ett åtagande i form av en större organisation under en flerårig tidsperiod." Vi tycker att detta medför en stor osäkerhet om staten inte fortsatt har det yttersta ansvaret för veterinär jourberedskap i hela landet.

När det gäller lantbrukets djur skriver utredaren att "Det har också framkommit att det snabbt kan uppkomma problem när en aktör som tidigare bedömts svara för beredskapen inte längre står till förfogande för jourverksamhet avseende lantbrukets djur." Vi anser att detsamma gäller häst.

Vi välkomnar att privata aktörer ska kunna delta i jourverksamheten och att incitamenten för det behöver öka, samtidigt bör inte ansvaret ligga på någon annan än staten att säkra detta över tid. Precis som övriga lantbrukets djur bör hästar inkluderas i det statliga åtagandet. Att bara erbjuda avlivning är inte tillräckligt för att upprätthålla ett gott djurskydd i hela landet.